

Yttrande avseende betänkandet SOU 2016:48 Regional indelning – tre nya län

(Fi2016/02568/K)

Sammanfattning

Om regeringen väljer att gå vidare med ett förslag om ny regional indelning vill Centerpartiet i Älvdalen Kommun framföra följande synpunkter.

- Centerpartiet i Älvdalens kommun anser att förändringen kan leda till problem ur demokratiskt perspektiv eftersom makten och besluten i viktiga samhällsfrågor flyttas längre bort från den enskilda människan.
- Kommunernas inflytande över den regionala utvecklingen måste säkras.
- En eventuell storregion måste genom decentralisering av makt och resurser från staten ges ett större inflytande över såväl infrastrukturfrågor liksom delar av arbetsmarknadspolitiska och utbildningspolitiska frågor
- De statliga myndigheterna måste vara samordnade inom regionen.
- Tillgången till god vård i hela regionen är viktigt.
- Centerpartiet i Älvdalen säger definitivt nej till tvingande kommunsammanslagningar som en följd av regionaliseringen.

Demokratifrågorna – en utmaning

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom t ex sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Samtidigt innebär en större geografi utmaningar, och att besluten flyttas längre bort från den enskilda medborgaren. Centerpartiet i Älvdalens kommun vill känna att man kan påverka och att avståndet till det folkvalda parlamentet inte blir längre med en storregion. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Kommunernas delaktighet

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan de nuvarande landstingen och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i den tilltänkta regionen kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Centerpartiet i Älvdalens kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. Alla kommuner måste få ett reellt inflytande även vid ett eventuellt bildande av en Svealandsregion. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa.

I den tilltänkta Svealandsregionens norra del där Älvdalens Kommun ingår spelar besöksnäringen en allt viktigare roll. Goda kommunikationer på både väg och järnväg är helt nödvändiga för att ytterligare utveckla denna viktiga framtidsnäring. Dalabanan är ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden.

Att den tilltänkta regionen får verktyg att jobba med dessa frågor genom ökat regional självbestämmande är helt avgörande.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. En eventuell storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet.

Möjlighet till decentralisering

Centerpartiet i Älvdalens Kommun anser att det behövs tydligare skrivningar om hur makt och resurser ska överföras från staten till en ny regionbildning och regeringen måste pröva om en regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit. Regionen skulle också kunna ta över uppgifter som har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet på landsbygden. Det gäller bland annat delar av landsbygdsprogrammet.

Samordnade statliga myndigheter

Statliga myndigheter med verksamhet lokalt och regionalt måste samverka på ett bra sätt med övriga samhället. Det gäller allt från exempelvis Trafikverket och Arbetsförmedlingen till Lantmäteriet, Polisen och strukturfondsprogrammen. Centerpartiet i Älvdalens Kommun anser att det är helt nödvändigt att länsstyrelserna och de statliga sektorsmyndigheterna har en administrativ indelning som överensstämmer med en ny regional indelning. Vi menar att den statliga regionala indelningen måste vara en del av beslutet om regionbildningen och inte komma i ett senare skede. Ett beslut om att statliga myndigheter ska ha samma geografi som de folkvalda regionala självstyrelseorganen möjliggör en sammanhållen, demokratisk och rationell planering av offentliga verksamheter.

Det är särskilt viktigt att statliga myndigheter utlokaliseras till områden där den statliga närvaron idag är svag.

Decentraliserad vård

Det är självklart att det ska finnas tillgång till vård i hela regionen. I en eventuell Svealandsregion måste de mindre sjukhusen ges bättre möjligheter att utvecklas. Specialiserad vård ska inte enbart centraliseras till universitetssjukhusen; närsjukhus och mindre sjukhus, t.ex Mora Lasarett, måste också få behålla och utveckla sina expertområden. Det bör finnas en potential att minska på de administrativa kostnaderna och omfördela dessa resurser inom hälso- och sjukvården till kärnverksamheten.

Inga tvingande kommunsammanslagningar

Avslutningsvis vill Centerpartiet i Älvdalens kommun understryka att vi definitivt säger nej till tvingande kommunsammanslagningar som en följd av regionaliseringen. Det måste istället bli lättare för kommuner att samverka med varandra.

Genom uppdrag för Centerns kommunorganisationen i Älvdalens kommun.

Organisationsnummer: 884401-8187

2016-10-04

Ordförande
Kjell Tenn